

За наукові кафедри

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ВИСОКІ ПОКАЗНИКИ В НАВЧАННІ— КРАШІЙ ПОДАРУНОК БАТЬКІВЩИНІ

Студенти, професорсько-викладацький склад і всі громадські органи університету протягом півріччя напрежено готовувалися до зимової заліково-екзаменаційної сесії! І ось пройдений вже перший етап сесії складені заліки. Студенти приступили до складання екзаменів.

Які ж наслідки заліків?

Більшість студентів добре підготувались до сесії і гідно звітують за піврічну сумінну працю. Організовано і досить успішно пройшли заліки на біологічному, геолого-географічному, хімічному факультетах. Так, на біологічному факультеті тільки одна студентка Корсикова (I курс) не склава залік з англійської мови.

На географічному відділі геологогеографічного факультету всі студенти своєчасно склали заліки, причому з найбільшим задоволенням викладачі відзначають добру підготовку першокурсників.

Але й на цих факультетах є недоліки. Так, на геологічному відділі геолого-географічного факультету студент Бездетний (III курс) виявив повне незнання матеріалу з політекономії, студент Гевелюк (IV курс) також не склав заліку з політекономії.

На хімічному факультеті студент Шапіровський недопустимо легковажно поставився до такого важливого предмету, як основи марксизму-ленінізму, і в результаті не склав цього заліку.

Але якщо на згаданих вище факультетах мова йде про двох-трьох студентів, які не склали заліки, то на фізико-математичному факультеті це число зростає до 20, причому половина незадовільних відповідей припадає на I курс. Такий результат свідчить про те, що ще не досить добре поставлена на фізико-математичному факультеті робота з першокурсниками. Детальному аналізу підготовки фізико-математичного факультету до сесії газета присвячує сторінку в сьогоднішньому номері.

Під час залікової сесії особливо відзначились IV курси історичного та філологічного факультетів. Домовившись з старшим викладачем тов. А. О. Мамонтовою про дострокове складання заліку з політекономії, вони не врахували всієї серйозності цього предмету і підготувались до нього дуже погано. В наслідок цього, в перший день заліків з політекономії половина курсу (і на історичному, і на філологічному факультеті) заліку не склали. Після двох і трьохразових намагань студенти IV курсу філологічного факультету, за сприянням Солдатової та Ячиковського, нарешті спромоглися скласти цей залік, а студенти IV курсу історичного факультету ще й досі його перескладають, не дивлячись на те, що залікова сесія закінчилась ще 5 січня і слід би вже всю увагу звернути на екзамени.

В загалі, складання цього важливого предмету проходить на нижчому рівні, ніж належало б. Кафедрі політекономії слід зробити з цього небайдужі висновки.

Захист дисертацій

28 грудня минулого року на Вченої Раді історико-філологічного факультету відбувся захист дисертацій на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук тт. Савчуком І. М. та Струколенко В. М. та на здобуття вченого ступеня кандидата філологічних наук Терешко Л. С.

Захист дисертацій пройшов на високому науково-теоретичному та ідейному рівні. З ряду наукових проблем розгорнулась жвава дискусія. Однак, членів Вченої Ради та присутніх глибоко обурив виступ доцента Москаленко А. А., який прагнув використати високу трибуну Вче-

ної Ради для зведення особистих рахунків за критику його марксистських та націоналістичних помилок. Виступаючі доцент Букатевич Н. І., доцент Недзвідський А. В., доцент Шайкевич Б. О., кандидат наук Копиленко М. М., студенти Фоля та Крутіус викрили безпідставний тенденційний виступ доцента Москаленка і засудили його.

Внаслідок таємного голосування тт. Савчуком, Струколенко та Терешко одноголосно присвоєно звання кандидата наук.

В. ШАТУХ, ст. викладач кафедри іноземних мов.

ВІВТОРОК
11
СІЧНЯ
1955 року
№ 1 (435)

Ціна 20 коп.

СКЛАСТИ ЕКЗАМЕНИ НА ДОБРЕ
ТА ВІДМІННО—ПАТРІОТИЧНИЙ
ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОГО
СТУДЕНТА

27 ЛЮТОГО ВИБОРИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР
ТА МІСЦЕВИХ РАД ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ!

ШИРШЕ РОЗМАХ АГІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗА БЛОК КОМУНІСТІВ та БЕЗПАРТІЙНИХ

НА АГІТПУНКТИ

Агітпункт Одеського державного університету став справжнім центром агітаційно-масової роботи. Він вміло обладнаний, тут затишно, тепло, є достатня кількість передвиборної літератури, журналів, брошур. На столах акуратно розкладені свіжі газети. Тут регулярно проводяться бесіди з виборцями, організовуються юридичні консультації. З агітаторами систематично проводяться семінари. Наукові працівники університету провели ряд цікавих бесід з виборцями та агітаторами.

Сумінно працює актив агітпункту тт. Приходько, Улічкіна, Александрова, Палодієнко. За «планом партійного бюро» університету кілька раз на місяць проводяться інструктивні семінари для агітаторів, які працюють серед населення.

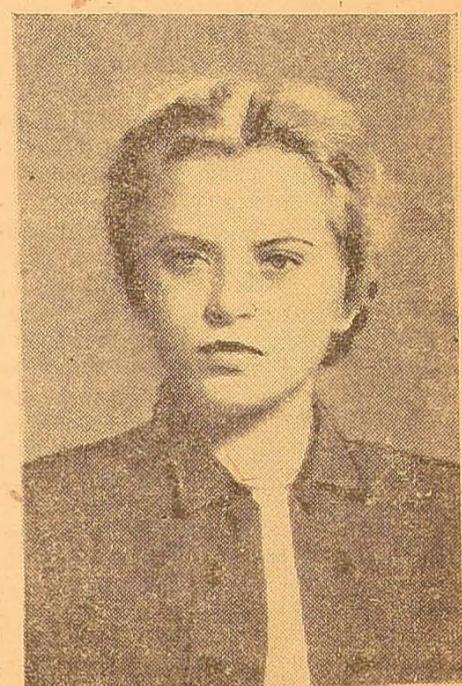
Велику роботу агітатори проводять у будинках виборців. У своїх бесідах вони притягають багато уваги розв'язанню обов'язків громадян СРСР щодо додержання законів нашої держави, зміцнення дисципліни праці, чесного ставлення до громадських обов'язків і правил соціалістичного співжиття. У будинках, де старшими агітаторами працюють тт. Баханов,

Бабурина та Павловська, випускаються стінні газети. Непогано організували агітаційно-масову роботу в будинках агітаторів тт. Попов, Захаров, Крюкова (фізико-математичний факультет), Лозанова, Рибальченко (хімічний факультет), Верещагіна, Гонтар (історичний факультет), Бабурина, Степанок (філологічний факультет), А. Крачина (геолого-географічний факультет) та багато інших.

Вечорами на агітпункті особливо багатолюдно. Сюди приходить молодь прочитати свіжу газету, послухати радіо, пограти в доміно, шахи, шашки. Серед молоді багато й літніх виборців.

Зраз, у зв'язку з наступними виборами до Верховної Ради Української РСР і до місцевих Рад депутатів трудящих Української РСР, агітпункт готує виставку на тему: «Радянська виборча система—найдемократичніша в світі». В кінці січня, після закінчення екзаменаційної сесії, агітпункт планує провести зустріч з виборцями, на якій буде прочитана лекція про міжнародне становище.

О. РЯБОВОЛ, замісник завідувального агітпунктом ОДУ.

А. Крачина—крашій агітатор університету

Кращі агітатори фізмату

Комуністична партія приділяє велику увагу агітаційній роботі серед населення. Особливо напружено ця робота проводиться під час передвиборних кампаній. Значну допомогу в цій роботі партійним організаціям подають агітатори-комсомольці.

Агітколектив фізико-математичного факультету проводить роботу в будинках №№ 46, 46-а, 48 по вулиці Пастера. Під час передвиборної кампанії по виборах до народних судів була випущена стінгазета «Голос виборця», відбувся семінар по обміну досвідом роботи агітаторів, проводилися змістовні бесіди, організована екскурсія виборців до зоологічного музею університету та ін.

З найкращого боку проявили себе комсомольці-агітатори Крюкова С. І., Попов Г. М., Захаров Ю. В., старший агітатор Баханов В. І. та старший науковий співробітник фізінституту Нестеровська Є. А.

Цим агітаторам партійне бюро, деканат та КСМ бюро факультету через газету «За наукові кафедри» оголошує подяку за сумінну роботу і висловлюють впевненість, що ці товариші і надалі прикладуть всі зусилля, щоб більше підвищувати агітаційну роботу серед населення.

П. ГУДЗЬ, член партбюро фізико-математичного факультету.

ЛІСТ ВИБОРЦЯ

Лідія Іванівна Степанок працює агітатором в наших квартирах №№ 19, 20, 21, 22 по вулиці Пастера, 38 на протязі трьох років. Регулярно, кожну середу, Лідія Іванівна проводить з нами бесіди. Так, наприклад, були проведені бесіди про суперлігі, про IX сесію Генеральної Асамблеї ООН, про вибори до народних судів. Бесіди проходять дуже вживко. Наш агітатор завжди наводить приклади з художньої літератури.

Лідія Іванівна піклується про те, щоб ми, пенсіонери і домашні господарки, завжди були в курсі всіх подій, що відбуваються. Якщо у нас виникають питання, Лідія Іванівна завжди дає на них докладні, вичерпні відповіді. Перед виборами до народних судів Лідія Іванівна розповідала нам про наступні вибори, наводила приклади ведення судових справ у капиталістичких країнах, використовуючи для цього зміст кінофільму «Під небом Сіцілії».

Організовано було також відвідування музею Оборони Одеси.

Виборці нашого будинку з великим інтересом відвідують агітпункт університету. Нам дуже подобаються змістовні лекції та бесіди, які проводяться науковими працівниками університету. Велике враження залишають концерти, які організовуються гуртками художньої самодіяльності ОДУ. Бажаємо агітпункту дійти до звичайного виборця, а не до аспіранта або студента. Важливо, щоб агітпункт проводив змістовні бесіди, організовував екскурсії виборців до зоологічного музею університету та ін.

Від імені виборців нашого будинку завіряю, що всі ми в день виборів до Верховної Ради Української РСР і до обласних, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів трудящих Української РСР віддадимо свої голоси за кандидатів блоку комуністів і безпартійних.

ПРУДОВИЙ, пенсіонер.

АГІТАТОРИ БІОФАКУ

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів трудящих Української РСР.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів трудящих Української РСР.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів трудящих Української РСР.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів трудящих Української РСР.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Ради Української РСР, а також в обласніх, районних, міських, сільських і селищних Рад депутатів труд依法追究.

27 лютого 1955 року відбудуться вибори до Верховної Рад

ГОВОРІТЬ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Про хід зимової сесії на фізико-математичному факультеті

15-го грудня на фізико-математичному факультеті розпочалася зимова сесія. Протягом перших двох тижнів студенти повинні були скласти заліки переважно з тих предметів, в які включалися практичні та семінарські заняття.

З 5-го січня на всіх курсах проводиться екзамени. До зимової сесії деканат, партбюро та весь колектив факультету проводив відповідну роботу, спрямовану на поліпшення підготовки молодих спеціалістів.

Факультет своєчасно був укомплектований кваліфікованими кадрами фахівців з усіх предметів. Постійна була також увага до самостійної праці кожного студента. Значну роботу провели викладачі факультету серед студентів I, II та III курсів. На цих курсах майже з усіх предметів були проведені колокви-ми або контрольні роботи. Ця перевірка роботи кожного студента показала, що основна маса працює цілком задовільно і суміліно відноситься до своїх обов'язків, але понад 10% студентів в цих курсах своїм недбливим ставленням до навчання звертають на себе увагу громадських організацій, кафедр та деканату фізико-математичного факультету. Політико-виховна робота на курсах, яка була спрямована на піднесення свідомості кожного студента, очевидно, не була достатньою. На протязі всього семестру і зараз, під час залікової сесії, ця робота дaleко відстає від щоденних потреб на кожному курсі. Підсумки залікової сесії свідчать про те, що не на всіх курсах трудова дисципліна і ставлення до навчання є задовільними. Так, на III курсі фізичного та математичного відділів в цьому році знову місце проявів порушення трудової дисципліни. Окрім семінарські заняття з політекономії майже зривались, тому що студенти погано готовувались до них, а деякі зовсім їх не відвідували. Комсомольські групи цього курсу абсолютно не реагували на недопустиме становище на курсі, а комсомольське бюро факультету пояснюючи не займалось питаннями роботи кожної комсомольської групи.

Така занедбаність в роботі комсомольських груп на III курсі привела до того, що в числі студентів, які не склали заліку з політекономії, були активісти (Аров, Зубрицький та інші). Цілком правильно партбюро факультету зробило аналіз положення на III курсі математичного відділу і дало досить конкретні вказівки комсомольському бюро по усуненню недоліків в роботі.

На II курсі фізичного та математичного відділів знову мають місце окремі прояви незадовільного ставлення до учебного процесу з боку студентів Орлова, Могильницького, Поповича, Ісаакова, Верховського, Но-вильської, Лавренової та інших.

Не все гаразд також і на I курсі. Окремі студенти (Чабаненко, Поліщук, Чапліна, Баніна, Маринчук та інші) до 3 січня ще не склали всіх заліків. Деякі факти свідчать про те, що і на старших курсах (IV та V) під час залікової сесії окремі

студенти не позбавилися своїх поганіх звичок і складали заліки з великим напруженням (Скліренко, Шкіна та інші).

Наведені факти свідчать про те, що не всі студенти досить усвідомили важливість сумілінного і глибокого вивчення предмету на протязі півріччя. В нас є ще студенти, які систематично незадовільно складають сесії і не намагаються навіть попілшити своє ставлення до навчання.

Не може бути ніякого сумніву в тому, що таких студентів, які порушують учебну дисципліну і не виконують своїх прямих обов'язків, на курсі давно б не було, коли б наша політико-виховна робота проводилась систематично і знаходилась на високому рівні.

Виховна робота не може зводитися лише до проведення окремих заходів на курсі. Для того, щоб підняти по-літико-виховну роботу серед студентів, нам потрібно значно поширити форми цієї роботи. Виховання студентів повинно здійснюватись не лише громадськими та партійними організаціями, але і професорсько-викладацьким складом факультету під час лекцій, практичних занять, шляхом більшого контакту викладачів з студентами в гуртожитках, під час проведення громадських робіт, особистим прикладом в роботі і т. ін.

Ось чому цілком природно перед нами постає завдання — підвищити політико-виховну роботу серед студентів під час сесії, домагаючись організованості та високої якості екзаменів. Найкращі результати зможуть бути досягнені лише при умові колективної праці на всіх ділянках нашої роботи. Викладачі повинні організовувати своєчасно і в достатній кількості консультації з окремих предметів. При цьому необхідно звертати більше уваги на роботу кожного студента, даючи йому індивідуальні поради чи допомогу шляхом щоденних консультацій асистентів в кабінетах і лабораторіях факультету кожної комсомольської групи.

Велике значення у виховній роботі серед студентів має належна увага з боку курсових агітарів і дійових допомога агітарів в усуненні окремих недоліків на курсі.

Комсомольська та професійна організація факультету повинні, спираючись на актив, боротися з недоліками шляхом мобілізації громадськості, використовуючи факультетську та курсову пресу.

Виховання студентів необхідно спрямовувати на підвищення почуття відповідальності до навчання. Кожний студент повинен добре пам'ятати, що вища школа (зокрема університет) готує кваліфікованих спеціалістів для народного господарства нашої Батьківщини. Молоді кадри повинні бути впевненими в своїх силах і в повсякденній практичній роботі здійснювати політику нашої Комуністичної партії.

Т. Я. СЬОРА, декан фізико-математичного факультету.

Наша відмінність

Гая Гаєвська користується любов'ю і повагою серед студентів всього нашого курсу. Вона подає приклад відмінного навчання. Багато і напружено працюючи, Гая не обмежується лекційним матеріалом, проробляє додаткову літературу.

Систематичне навчання на протязі року допомагає її в підготовці до екзаменів.

Гая проявила себе і як добрий товарищ. Кому потрібна допомога, той завжди може звернутися до неї і одержить продуману і ясну відповідь.

В період сесії Гая допомагає готуватися до екзаменів товаришам, які навчаються слабше за неї, допомагає їм розібратися в незрозумілому матеріалі.

З самого початку навчання в університеті вона проявила себе як чутливий товариш, готовий завжди допомогти іншим.

Свої обов'язки комсорга Гая виконує суміліно і з вогном, намагаючись зробити комсомольську роботу групи як можна більш цікавою. За її ініціативою був організований і проведений в нашій групі тематичний вечір, присвячений творчості Петра Ілліча Чайковського, ілюстрований творами великого композитора.

Запорукою успіху Галі Гаєвської є її серйозне ставлення до всього, за що б вона не взялась, правильне розуміння нею тих великих завдань, які ставить наша країна перед радянським студентством.

І. КОВАЛЕНКО, студ. II курсу фізико-математичного факультету.

ПЕДПРАКТИКА

19-й з'їзд КПРС вказав на необхідність підготовки умов для введення загального політехнічного навчання.

Політехнічне навчання в теперішній час здійснюється в процесі викладання основ наук, особливо таких як фізика, хімія, математика, креслення, біологія, географія.

Значення фізики для політехнічного навчання дуже велике. Розвиток сучасної техніки оснований головним чином на досягненнях фізики. Вичерпні значення фізики в житті суспільства і визначає особливу роль шкільного курсу фізики в реалізації політехнічного навчання.

Для здійснення поставлених перед школою завдань в області викладання фізики необхідні висококваліфіковані кадри викладачів фізики.

В цьому семестрі студенти IV курсу фізичного відділу проходили педагогічну практику в середній школі № 36. Неважаючи на те, що студенти IV курсу на час педагогічної практики не були звільнені від слухання лекцій, педпрактика студентів IV курсу має гарні наслідки. Значна кількість уроків, даних в VIII-X класах школи, оцінені на «відмінно» і «добре».

Слід відмінити кращі уроки студентів Лимонової, Сердюка, Герасимової, Проценко, Приходько, Кириченко, Матвеєвої та інших. Особливо змістовні уроки були у студентки Лимонової.

Як на виняток, можна вказати, що студенти Канаєв, Шешенін пасивно віднеслися до педпрактики, звертаючись на «об'єктивні» причини.

Завдання підготовки висококваліфікованих вчителів фізики середньої школи, які могли б вправдати оказане їм довіру, відповідає. Випускники фізико-математичного факультету, майбутні педагоги, повинні засвоїти з усією серйозністю готуватися до педагогічної діяльності.

Ст. викладач Г. О. ЗЕНКЕВИЧ.

АКТИВ ГРУПИ

Академічна успішність групи базується в тому, що залежить від того, як там поставлена комсомольська робота, скільки уваги приділяє її актив групи і насамперед групове бюро. Результати повсякденної роботи з кожним студентом, систематичного контролю з боку бюро за роботою студентів відбиваються на успішному складанні сесії.

Так, перша комсомольська група I курсу фізиків (секретар бюро Залізничік, академік-сектор Шекотоліна), за виключенням одного студента Іванченка, до 30 грудня склали всі заліки вчасно. В цій групі систематично виконувалися практичні завдання і лабораторні роботи. Бюро групи своєчасно реагувало на випадки невиконання завдань, пропусків лекцій. Тут актив правильно зрозумів значення індивідуальної роботи з комсомольцями, як основного завдання групових бюро. Велику допомогу комсомольській організації групи надала агітатор-комуніст Н. Г. Пушек, яка добре знає кожного студента, цікавиться їх побутом.

Зовсім по-іншому ідуть справи у механіків і математиків III курсу (секретарі бюро Макаров, Аров). Тут заліки не проходили, як підсумок систематичної роботи в семестрі, а «штурмувались» в останні дні. Деякі студенти не склали вчасно заліки (Могильницький, Верховський), а деяким, в тому числі і секретареві бюро Арову, довелося двічі складати залік з політекономії.

В цих же групах мали місце зризи семінарських занять з політекономії, на що належним чином не реагували ні групові, ні факультетські бюро. Повна пасивність, безвідповідальність за доручену роботу з боку Макарова, відсутність вимогливості і творчого підходу до рішень повсякденних завдань на цьому курсі стали причиною неприглядного становища в час залікової сесії.

I. ГЕНЕНДЕР.

Поради першокурсникам

Після цього, проглядаючи всю теорему в цілому, ви прагнєте опанувати ідею і шляхи доведення, виділити головне. Цим обмежується перша стадія.

На другій стадії (наприклад, в процесі підготовки до екзамену) матеріал повинен бути цілком засвоєний. Для цього студент додатково, про себе чи вголос, повинен повторити матеріал кілька раз, залежно від його індивідуальних особливостей. Повторюючи матеріал слід не механічно, а свідомо, зосереджуючи всю увагу на самому головному, на тому, що при розборі викликало особливі труднощі, підкреслюючи олівцем важливі місця.

Слід мати на увазі, що не всяке, навіть багаторазове, повторення ко-рісне.

Повторення корисне тільки при наявності чіткого усвідомлення матеріалу, інтересу і напруження волі. Відсутність цих умов знецінює всю працю студента.

Самоперевірка (або перевірка одногодішника) допомагає засвоїти матеріал і створює ту спокійну впевненість, яка дуже важлива, особливо на час екзаменів.

Доц. Г. С. ТОМАШПОЛЬСЬКИЙ.

Цікава бесіда про М. П. Кастреріна

Недавно в нашій групі відбулася інтересна бесіда, присвячена життю і діяльності видатного вченого Миколи Петровича Кастреріна, який працював у нашому університеті.

М. П. Кастрерін належав до числа видатних вчених, робота яких внесла значущий вклад в розвиток вітчизняної і світової науки. На жаль, до цього часу далеко не всі студенти могли дати детальну характеристику життя і діяльності М. П. Кастреріна.

Тому дуже корисна була бесіда, проведена Ю. Рубльовим. Вона викликала живий інтерес у слухачів ще й тому, що була добре підготовлена. Використавши твори М. П. Кастреріна, згадки про М. П. Кастреріна, його учня, професора, лауреата Сталінської премії, Е. А. Кирилова і інші матеріали, Ю. Рубльов зміг яскраво змалювати благородне обличчя вченого.

М. П. Кастрерін поєднував у собі якості тонкого експериментатора і глибокого теоретика. Результати своїх теоретичних спостережень він завжди намагався перевірити на своїх експериментах. Такі, наприклад, його досліди по розповсюдженю звуку в середовищі з резонаторами. Дуже різноманітний круг тем і питань, яких торкався М. П. Кастрерін у своїх дослідженнях: тут і питання теорії виготовлення керамічних труб, теорії ядра і багато інших.

ЛЕНІНСЬКА ГАЗЕТА „ВПЕРЕД“

Партійна преса має свою славну історію, нерозривно звязану з героїчною історією Комуністичної партії. З часу ленінської «Іскри» більшість преси послідовно відстоює корінні інтереси робітничого класу і всіх трудящих, будучи гострою і сильною зброєю партії в боротьбі за комунізм.

50 років назад, 4 січня 1905 року, вийшов перший номер газети «Вперед», який зіграв важливу роль в змінній революційній марксистській партії нового типу, в боротьбі за підготовку національної революції в Росії.

Після II з'їзду РСДРП меншовики остаточно скотилися в болото опортунізму. Захвативши при допомозі Плеханова і примиренців «Іскру» і ЦК, меншовики використали ці центри для розколу партії.

Вихід із цього положення Ленін бачив в негайному скликанні чергового, III з'їзду партії.

Продовжуючи боротьбу за змінення революційної пролетарської партії в Росії, В. І. Ленін вважав за необхідне видання періодичного органу, здатного продовжити справу, розпочату «Іскрою».

«Напрямок газети «Вперед», — писав В. І. Ленін, — є напрямок старої «Іскри». В ім'я старої «Іскри» газета «Вперед» рішуче бореться з новою «Іскрою». (Твори, т. 8, стор. 109).

Більшовицька газета «Вперед» виходила в Женеві з 4 січня по 18 травня 1905 р. В 18 номерах газети було опубліковано 42 статті В. І. Леніна. Найближчими соратниками В. І. Леніна по редакції були В. В. Воровський, М. С. Ольминський, О. В. Луначарський. Скоріше виходу газети «Вперед» партійні комітети на місцях визнали її своїм органом.

В розробці, захищі і пропаганді більшовицької тактики є важлива заслуга газети «Вперед». Появлення газети співпало з початком першої російської революції. Революція привела в рух всі класи і партії в країні, примусила їх виробити свою тактику, свою лінію поведінки, своє ставлення до інших класів, до уряду. Свою тактику необхідно було виробити й більшовицькій партії.

Ленінська газета «Вперед», викрила меншовиків, розробила більшовицьку тактику, розраховану на переможне завершення революції.

В передовій статті першого номера газети «Самодержавство і пролетаріат» Ленін визначив революцію 1905 року, як буржуазно-демократичну. На сторінках газети «Вперед», а потім в роботі «Дві тактики соціал-демократів в демократичній революції» В. І. Ленін всечіно розрібрав положення про те, що тільки пролетаріат може очолити буржуазно-демократичну революцію в Росії і доведе її до кінця, що союзником пролетаріату в революції є селянство.

Борючися проти меншовиків, які відстоювали опортуністичну лінію зближення пролетаріату з буржуазією, Ленін відстоював союз робітничого класу і селянства, необхідність з боку робітничої партії підтримання боротьби селян за землю і демократичні свободи, розвиток класової боротьби на селі. В газеті «Вперед» була опублікована ленінська стаття «Пролетаріат і селянство», яка вміщала начерк проекта резолюції

її про відношення до селянського руху, прийнятій III з'їздом партії.

Розкривши глибоко народний характер революції, Ленін визначив цілями і засобами боротьби робітничого класу за повалення царизму і встановлення революційно-демократичної диктатури пролетаріату і селянства.

З перших же днів революції газета «Вперед» звернулася з закликом про підготовку збройного повстання. Газета широко пропагувала більшовицькі лозунги, які розв'язували революційну ініціативу і безпосередньо підживлювали робітників і селян до збройного повстання. Газета публікувала матеріали, в яких давалися практичні поради з питань збройної боротьби.

В. І. Ленін писав у газеті «Вперед», що в результаті переможного народного повстання і повалення царського самодержавства повинен бути створений Тимчасовий революційний уряд — орган революційної демократичної диктатури пролетаріату і селянства. Така диктатура буде головною умовою переможного завершення революції.

В основу рішень III з'їзду партії були покладені установки, сформульовані і обґрунтовані В. І. Леніним в газеті «Вперед». Тактична лінія газети «Вперед» стала тактичною лінією III з'їзду.

Розвиваючи і пропагуючи марксистську революційну тактику, газета одночасно вела величезну роботу по викриттю опортунізму меншовиків в організаційних питаннях, по створенню місцевих комітетів і груп партії на основі марксистсько-ленінських організаційних принципів.

Газеті «Вперед» належить важлива роль в переборній партійній кризи в період між II і III з'їздами; газета відіграла вирішальну роль в боротьбі за підготовку III партійного з'їзду. Ленінська газета «Вперед» вибрав В. І. Леніна делегатом на III з'їзд партії. В рішенні, присланому в редакцію газети «Вперед», було сказано:

«Одеський комітет на зборах... вибрав своїм делегатом на третій партійний з'їзд товариша Леніна, якому і передав свій мандат».

III з'їзд партії, підготовлений під керівництвом Леніна газетою «Вперед», був головним підсумком її діяльності. III з'їзд, що відбувся у квітні-травні 1905 р., знаменував собою перемогу пролетарського, більшовицького напрямку в партії над дрібнобуржуазним меншовицьким напрямком. З'їзд згуртував всіх більшовицьких ідейно і організаційно, озброїв їх революційною тактикою.

Третій з'їзд партії високо оцінив діяльність ленінської газети «Вперед», висловивши її редакції подяку. До цієї оцінки приєднали свій голос і місцеві партійні організації. З'їзд прийняв постанову про те, що газета «Іскра» перестає бути центральним органом партії. За рішенням з'їзду, замість газети «Вперед» почала виходити газета «Пролетарій» — центральний орган партії. Газета «Пролетарій» під керівництвом Леніна продовжувала революційну лінію старту «Іскри» та газети «Вперед».

Діяльність газети «Вперед» створила яскраву сторінку в історії КПРС. Газета «Вперед» вписала одну із яскравих сторінок в героїчну історію Комуністичної партії.

Число членів ДТСААФ в нашому

університеті значно збільшилося. Так, за минулій квартал 1954 року тільки на фізико-математичному факультеті більше, як 300 чоловік, вступили в ряди добровільного товариства.

Комітетом ДТСААФ університету були створені і працюють секції: парашутна, радіофотосекція, стрілецька секція.

Більше 500 чоловік членів ДТСААФ у вересні місяці 1954 року прийшли участь в другій Всеосоюзний спартакіаді первинників організацій ДТСААФ.

Поруч з досягненнями, конференція виявила і недоліки в роботі ДТСААФ.

Охоплення членством по університету виконано лише на 50 процентах.

Слабо зачітаються в члені ДТСААФ професорсько-викладацький, навчально-допоміжний і адміністративно-господарський персонал.

З метою дальнього поширення і змінення організації, а також з ме-

ю про відношення до селянського руху, прийнятій III з'їздом партії.

В ході підготовки III з'їзду партії газета «Вперед» добилася завоювання більшості місцевих комітетів і груп РСДРП на сторону більшовиків. Газета публікувала багаточисленні резолюції про повне приєднання до ленінської позиції з усіх програмних, тактичних і організаційних питань.

В № 8 газети «Вперед» було на- друковане «Ізвещення», яке було ви- пущене Бюро комітетів більшості на початку лютого 1905 року в Росії. Це «Ізвещення» вітало передові робітники. Так, в революційній групі робітників, присланій із Одеси, говорилося:

«Ми, свідомі робітники міста Одеси, шлемо привіт нашому Бюро, як ініціатору по скликанню III з'їзду і бажаємо йому повного успіху в його роботі по організації з'їзду, який є єдиним виходом із того становища дезорганізації, в якому знаходиться партія, і для виробки певної тактики, яка з найменшою втратою сил приведе пролетаріат до повалення самодержавства і встановлення демократичної республіки». (Газета «Вперед», № 12).

Одеський комітет був у числі перших більшовицьких комітетів, які висловилися за скликання III з'їзду партії, і зіграв велику роль в його підготовці. Одеський комітет більшовиків був опорою більшовицьких груп і комітетів всього півдня Росії. Із листування Леніна і Крупської з Одеським комітетом видно, що через Одеський комітет часто відновлювалися зв'язки з іншими організаціями в період боротьби за III з'їзд. В ряді листів із редакції газети «Вперед» приходили питання про зв'язки. В листі від 8 січня 1905 р. Н. К. Крупська писала: «Ми не зв'язані з Екаториніславом і Миколаєвом. Що там робиться? Зв'язжати нас».

Одеський комітет одноголосно вибрав В. І. Леніна делегатом на III з'їзд партії. В рішенні, присланому в редакцію газети «Вперед», було сказано:

«Одеський комітет на зборах... вибрав своїм делегатом на третій партійний з'їзд товариша Леніна, якому і передав свій мандат».

III з'їзд партії, підготовлений під керівництвом Леніна газетою «Вперед», був головним підсумком її діяльності. III з'їзд, що відбувся у квітні-травні 1905 р., знаменував собою перемогу пролетарського, більшовицького напрямку в партії над дрібнобуржуазним меншовицьким напрямком. З'їзд згуртував всіх більшовицьких ідейно і організаційно, озброїв їх революційною тактикою.

Третій з'їзд партії високо оцінив діяльність ленінської газети «Вперед», висловивши її редакції подяку. До цієї оцінки приєднали свій голос і місцеві партійні організації. З'їзд прийняв постанову про те, що газета «Іскра» перестає бути центральним органом партії. За рішенням з'їзду, замість газети «Вперед» почала виходити газета «Пролетарій» — центральний орган партії. Газета «Пролетарій» під керівництвом Леніна продовжувала революційну лінію старту «Іскри» та газети «Вперед».

Діяльність газети «Вперед» створила яскраву сторінку в історії КПРС. Газета «Вперед» вписала одну із яскравих сторінок в героїчну історію Комуністичної партії.

Доцент Д. С. БЕЛЬФОР.

1865 до 90-річчя ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ 1955

Видатний славіст О. Коцубинський

Серед видатних вчених-славістів нашого університету одне з почетчих місць належить Олександру Олександровичу Коцубинському. Тільки неповний перелік його друкованіх праць вміщає в собі понад 80 назив монографій, статей та окремих досліджень.

З 1871 року і до самої смерті (1907 р.) Олександр Олександрович безпрервно працював в стінах Одеського (Новоросійського) університету. Саме за ці роки він створює свої найвизначніші наукові праці, серед яких найбільш відомі такі: «Братя Подобои і чеські католики в на чалі XVII в.» (Одеса, 1873 р., магістерська дисертація), «К вопросу о взаємних зв'язках слов'янської наречії» (том I, 1877 р., том II, вип. 1, 1878 р., докторська дисертація), «Ляпидарные надписи XV ст. из Белгорода», (1889 р.), «Итоги славянской и русской филологии» (Одеса, 1882 р.) і т. д.

В більшості своїх праць О. О. Коцубинський виступає як вчений в найрізноманітніших галузях слов'яно-знавства. Його по праву можна вважати славістом в самому широкому розумінні цього слова. Але найбільш грунтними його праць були в галузі зовнішньо-політичної історії слов'ян, в галузі їх культурної історії, наречі, в галузі їх зв'язків з іншими науками. Деяко слабіші його праці з мовознавства, хоча і в них знаходяться багаті цікаві фактичного матеріалу.

О. О. Коцубинський народився в 1845 році в м. Кишиневі. В 1854 р. вступив до Аккерманського повітового училища, в якому провів три роки, після чого в 1857 р. витримав іспит в другий клас гімназії при Рішельєвському лиції в Одесі. В гімназії майбутнього вченого зарекомендував себе як один з найкращих учнів. Показово, що вже з 6-го класу він починає мріяти про наукову діяльність і навіть професуру.

По закінченню в травні 1863 р. гімназичного курсу з золотою медаллю, молодий Коцубинський виїхав до Московського університету, на словесний факультет. Його праця вважається діяльністю професора Коцубинського в галузі його рідної мови. Він тут не обмежується працею П. Г. Житецького, а відповідає на питання про слов'янські знання Коцубинського в галузі його рідної мови. Він тут не обмежується працею П. Г. Житецького, які він так старанно вивчав. Найбільш показовим місцем в цій рецензії було

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

ЦІННА ІНІЦІАТИВА

Знання іноземних мов відіграє чималу роль у теоретичній підготовці наших студентів та аспірантів. Дуже важко уявити собі справжнього наукою працівника без відповідних знань в цій галузі. Особливе значення має оволодіння іноземними мовами тепер, коли народи, прагнучи до тривалого і міцного миру, посилують культурні та економічні звязки між собою. В авангарді цього руху є великий Радянський Союз, і тому ми, радянські студенти та науковці, повинні приділити велику увагу вивченю іноземних мов. Саме в такому напрямі орієнтую нас редакційна стаття журнала «Комуніст», вміщена в останньому номері.

«Большое значение в теоретической подготовке научных работников имеет овладение иностранными языками. Особенно важно знание иностранных языков сейчас, в связи с расширением культурных и научных связей советских учёных с учёными других стран. Без знания языков научный работник не можетзнакомиться с зарубежной литературой по своей специальности и тем более не будет в состоянии вести действенную борьбу против враждебных марксизму течений, против буржуазной идео-

логии» («Комуніст», 1954, № 18, стр. 72).

Кафедра іноземних мов не обмежується роботою в академічних групах. Вона проводить також певну виховну роботу, роботу в галузі пропаганди досвіду кращих викладачів та студентів. Одним з найбільш ефективних засобів виховної роботи є видання газети «Радянський студент», органу кафедри та гуртків, які працюють при ній.

В цьому році газета почала виходити щомісячно. На її сторінках розповідається про роботу в академічних групах, гуртках, про видатні події в житті нашого народу, знаменні дати, проводиться огляд іноземної демократичної преси (Німецька демократична республіка) тощо.

На сторінках газети виступають студенти всіх факультетів нашого університету, які подають свої статті, написані англійською, німецькою та французькою мовами.

Особливо активну участь в роботі газети «Радянський студент» беруть студенти, що працюють в гуртках іноземних мов, з яких найбільш широкомірну роботу проводять два гуртки німецької філології (керівник—доц. В. В. Мартинов) і гурток ні-

мецької мови (керівник—ст. викладач Н. З. Сілло).

В цьому році редакція газети проявила цінну ініціативу, залучивши до співробітництва в газеті студентів, які займаються художнім перекладом. Відомо, що художній переклад ще віддає порівняно з іншими галузями літератури. Це було відмічено на II з'їзді радянських письменників, на якому було навіть запропоновано Міністерству вищої освіти переглянути учебні програми гуманітарних вузів, а також створити спеціальні семінари для студентів, які виявили здібність до художнього перекладу.

Змістовна, інтересна робота над перекладом художніх творів класичної та сучасної прогресивної поезії заохочує студентів до більш сумісного вивчення іноземних мов. Все зростаюча кількість наших поетів-початківців, що займаються перекладами, дала змогу редакції газети «Радянський студент» об'явити новорічний конкурс на кращий художній переклад. Нижче ми приводимо деякі переклади наших студентів, які були визнані кращими.

ГЕТЕ

ВЕЧІР

Все затихло у селі,
Все відпочиває,
Жодна пташка у листві
Пісню не співає.
Місяць сяйвом золотим
Землю заливає,
Блідим усміхом своїм
Ніченку вітає.
І шумить струмок внизу,
У зеленім гаї.

Могу він веде свою,
З кимось розмовляє.
ВЕЛИЧКО, студент II курсу
біологічного факультету.

ЛЕНА

ЗУЛЕЙКА

Народа и слуга, и повелитель,
Один, быть может, помнит он
всегда,
Что счастья своего лишь только
 тот властитель,
Кто человеком чувствует себя.
У каждого в судьбе своя дорога,
И как легко ее в тумане потерять,
Но даже и когда осталось сил
немного,
О том, что люди мы, не нужно
забывать.
БЕЛЕНЬКОВ, студент III курсу
філологічного факультету.

лицу. Беленький воротничок платья охвачив загорелую шею.

Девушка вскинула на Игоря печальные глаза и тут же отвела их обратно, в сторону исчезающего города.

Соседями по купе у Игоря, кроме девушки, оказались пожилой мужчина в суконном пиджаке, с маленькими слезящимися глазками и пухлыми ручками-оладышками и толстая женщина с грубым мясистым лицом.

Насколько мне известно, обычно военные следуют в вагонах для военнослужащих, — проговорил сухим тонким голосом мужчина.

— Вам не нравится мое присутствие? — спросил Игорь.

— Напротив. Просто интересуюсь.

— Это не так уж загадочно. Перед этим я был у своего товарища. За два часа до моего отъезда он торжественно вручил мне билет. Отказаться — значило обидеть.

— Угу, — слышится в ответ.

Мужчина и женщина вяло, через силу, — все равно делать нечего, — перекидывались фразами. Потом женщина начала рассказывать о том, что ее петух «задушился», попавшей в щель между досками калитки у соседки на огороде, и что это странная петушина смерть, такой у птиц не бывает. Все это, наверное, подстроено соседкой в отместку за то, что в прошлом году в этот самый огород случайно забрела ее кошка.

Игорь встал со скамьи и подошел к девушке.

— Вы домой едете, на каникулы?

— Я уже закончила. Теперь на работу.

Науки їй давались тугово: Чи з ліношів, чи то з других

причин, Провчилась Лена в школі небагато —

Тринадцять років, ніби рік один. Та все ж її старенька сива маті Раділа, моя дитина та мала,

Коли дочка Олена з атестатом із випускного вечора прийшла. Згадались ночі, довгі і безсонні,

Коли вона, беручи в дім шиття, Копійку зайву відкладала доні

На модні сукні, хромове взуття.

І ось у вуз поїхали дівчата,

В столичне місто з рідного села. Але в педін, як слід було й чекати,

По конкурсу Олена не пройшла.

В училище технічне не схотіла,

У техніумі вчитись — де ж таки!

Тепер сидить, нудьгуючи без діла,

Перегорта романів сторінки.

Говорять люди: «Йшли б ви, Лено,

в поле —

Бути ланковою вам якраз зруки».

А Лена їм: «Закінчила я школу

Леонора шукає мужа...

(ГУМОРЕСКА)

Для того, щоб сапати буряки!?

Питання це обурilo громаду:

«Не сором вам, особо молоді?»

Який там сором! Наведе помаду

І щовечора танцюлько вигляда.

По паспорту вона вже Леонора

(Олена — це ж образливо звучить).

Вже не одного мала «ухажора»,

Та з жодним не схотіла подружити.

У першого — освіта малувата,

У другого — на дві кімнати хата,

У третього — мізерна зарплата,

В четвертого — робота бруднувата,

А «він» повинен бути, одним

словом,

Не з'язаний роботою з селом,

І головне, щоб мав обов'язково

Будинок, грошенята і диплом.

Фокстротить вечорами Леонора,

А єдень у ліжку «душить комара».

Над трунем цим сміялися ми

вчора,

Сьогодні ж присікли його пора.

В. НЄМЧЕНКО, студент-заочник

VI курсу філфака (укр. відділ).

ВАЙНЕРТ

Три колыбельные песни

ПАРИЖ

Усни, мой синочек! Отца твоего
На фронте фашисты убили.
Нет хлеба и кровя у нас — ничего!
Зато нас друзья не забыли.
Разбойники вторглись в родную
страну,
Посев в ней смерть и молчанье,
Но Франция скоро поднимет войну,
И кончатся наши страданья.
Усни, ненаглядный! Сквозь
ветреныйвой
Я слышу походку свободы.
Поверь мне, что с первой твою
мечтой
Вздохнут облегченно народы.

БЕРЛІН

Усни, мой синочек, отец не
прийдет,
Теперь не живет он в Берліні:
За стыд наш и счастье богатых
господ
Убийцей он стал на чужбине.
Спи, мальчик, испуганно так не
глядя.
Отца у тебя отобрали.
Быть может, лежит он с осколком
в груди,

Забыв все мирские печали.
А может быть, счастье осветит еще
Мансарды угроюые своды?
Скорей бы, скорей бы отец твой
пришел
С желанной кокардой свободы!

МОСКВА

Усни, мой синочек, отец твой не
спит,
Твою колыбель защищая.
Святая, последняя битва гремит,
Победу ему предвещая.
Не смогут разбойники грабить
людей
И землю топтать сапогами.
Отец твой отважный с винтовкой
своей
Пешел на сраженье с врагами.
С победой с друзьями придет он
домой,
И матери шара земного
Споют своим детям, как русский
герой
Их спас от разбойника злого.

ШУЛЬГА, студент I курсу
історичного факультету.

Борис КАРАСЕВ.

ЦВЕТЫ

(РАССКАЗ)

До отхода поезда оставалась еще не сколько минут. Игорь стоял у привокзального скверика, в тени залившегося солнцем тополя. Ветерок приятно освежал его лицо. Идти в вагон не хотелось: там было жарко и душно. Он уныло следил за минутной стрелкой, которая, казалось ему, слишком быстро скользила по циферблатау вокзальных часов.

Мимо Игоря прошла девушка, изогнувшись и вытянув руку, словно держалась за что-то надежное, но невидимое. Она несла большой и, повидимому, тяжелый чемодан. Приостановилась, перехватив его другой рукой, качнулась и мелкими частыми шагами заторопилась дальше.

Иgorь решительно двинулся за ней.

— Девушка, подожди, — произнес он молодым баском.

Девушка вздрогнула и растерянно опустила ношу на перрон.

Перед ней стоял высокий молодой офицер.

— А я то подумала... — выдохнула девушка, и уже спокойно добавила, — испугали вы меня.

— Извините, — сказал Игорь, — вам тяжело. Разрешите донести этот чемоданчик до вашего вагона.

— Чемоданчик! — удивилась девушка, — да это настоящий чемоданчик, тяжелюк.

Она перевела взгляд с чемодана на стройного офицера.

— Если вы... добровольничаете, то пожалуйста.

С тяжелым чемоданом Игорь легким шагом по перрону.

— Почему вы не взяли носильщику? — поинтересовался он.

— Я договаривалась, но он куда-то исчез. Я ждала, ждала...

— У вас какой вагон?